

Asia C-250/08

Euroopan komissio

vastaa

Belgian kuningaskunta

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen – Henkilöiden vapaa liikkuvuus – Uudeksi ensisijaiseksi asunnoksi tarkoitetun kiinteistön osto – Veroedun laskenta – Rekisteröintimaksut – Verojärjestelmän johdonmukaisuus

Tuomion tiivistelmä

Pääomien vapaa liikkuvuus – Rajoitukset – Verolainsäädäntö – Kiinteän omaisuuden omistusoikeuden siirtoa koskeva vero

(EY 56 artikla; ETA-sopimuksen 40 artikla)

Jäsenvaltio ei jätä noudattamatta EY 18, EY 43 ja EY 56 artiklan sekä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) 31 ja 40 artiklan mukaisia velvoitteitaan, jos se pysyttää voimassa lainsäädännön, jossa säädetään, että laskettaessa veroetua uudeksi ensisijaiseksi asunnoksi tarkoitetun kiinteistön oston yhteydessä aikaisemman ensisijaisen asunnon oston yhteydessä maksettujen rekisteröintimaksujen määrä otetaan huomioon ainoastaan silloin, kun tällainen aikaisempi asunto sijaitsi kyseisen valtion tietyllä hallintoalueella, muttei silloin, kun se sijaitsi toisessa jäsenvaltiossa tai Euroopan vapaakauppaliiton jäsenvaltiossa.

Tällaisessa säännöstössä on kyllä kyse EY 56 artiklassa tarkoitetusta rajoituksesta, koska kun sen mukaan veroetua eivät saa muiden jäsenvaltioiden kuin kyseisen jäsenvaltion kansalaiset, jotka siirtävät ensisijaisen asuinpaikkansa toisesta jäsenvaltiosta kyseisen jäsenvaltion hallintoalueelle ja käyttävät aikaisemman ensisijaisen asuntonsa myynnistä saamansa varat kyseisellä hallintoalueella sijaitsevan uuden kiinteistönsä hankinnan rahoitukseen, ei voida pitää mahdollisena, että toisessa jäsenvaltiossa maksettujen rekisteröintimaksujen vähennyskelpoisuuden epääminen voi tietyissä tapauksissa tehdä vapaata liikkuvuutta koskevaa oikeuttaan käyttäville henkilöille vähemmän houkuttelevaksi ostaa kiinteistö kyseisellä hallintoalueella.

Erityisesti on niin, että tällainen erilainen kohtelu koskee toisiinsa objektiivisesti rinnastettavissa olevia tilanteita, koska tarkasteltaessa riidanalaisten rekisteröintimaksujen kannalta niiden tilannetta, jotka eivät asu kyseisessä jäsenvaltiossa, mukaan lukien sen omat kansalaiset, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen unionissa, ja niiden kyseisellä hallintoalueella asuvien tilannetta, jotka ovat kyseisen jäsenvaltion tai toisen jäsenvaltion kansalaisia, silloin, kun he hankkivat uuden ensisijaisen asunnon kyseisellä hallintoalueella, ainoana erona on heidän aikaisemman ensisijaisen asuntonsa sijainti. Kummassakin tilanteessa nimittäin kyseiset henkilöt ovat ostaneet kiinteistön kyseisellä hallintoalueella asettuakseen asumaan sinne, ja aikaisemman ensisijaisen asuntonsa ostaessaan toiset ovat maksaneet rekisteröintimaksujen kaltaisen veron kyseisen asunnon sijaintivaltiossa, kun taas toiset ovat maksaneet samat maksut mainitulla hallintoalueella.

Tällainen pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus on kuitenkin perusteltu verojärjestelmän

johdonmukaisuuden turvaamiseen liittyvistä syistä. On nimittäin niin, että koska kyseisellä jäsenvaltiolla ei ole oikeutta verottaa ostotoimenpidettä, jonka ovat aikaisemmin toisessa jäsenvaltiossa toteuttaneet henkilöt, jotka päättävät perustaa uuden ensisijaisen asuinpaikkansa kyseiselle hallintoalueelle, edellä mainitun veroedun rakenne heijastaa symmetristä logiikkaa. Jos tällaisiin henkilöihin sovellettaisiin siirrettävyyjärjestelmää kyseisellä hallintoalueella kiinteistön hankinnan yhteydessä, he hyötyisivät perusteettomasti verojärjestelmästä, jota ei olisi sovellettu heidän aikaisempaan kiinteistöankintansa kyseisen jäsenvaltion ulkopuolella. Tästä seuraa, että tällaisessa järjestelmässä veroetu ja ensimmäisten rekisteröintimaksujen maksaminen ovat yhteydessä keskenään. Kyse nimittäin on yhtäältä samasta verovelvollisesta, joka jo on maksanut kyseiset maksut ja jolla on vähennysoikeus, ja toisaalta edusta, joka myönnetään saman verotuksen yhteydessä.

Lisäksi kyseinen rajoitus soveltuu tällaisen päämäärän saavuttamiseen sikäli kuin se toteutetaan täysin symmetrisesti, koska vain rekisteröintimaksut, jotka on aikaisemmin maksettu kyseisen jäsenvaltion verojärjestelmän mukaisesti, voidaan vähentää. Mainittu rajoitus on myös täysin oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään, koska kyseessä olevan säännösten mukaan henkilö, joka ostaa uuden ensisijaisen asunnon kyseisellä hallintoalueella, voi vähentää maksettavinaan olevista rekisteröintimaksuista tietyn enimmäismäärän. Tällaisen rajoituksen sisältäessään riidanalainen järjestelmä nimittäin säilyttää veroedun luonteensa eikä siinä ole kyse peitellystä verovapautuksesta.

Koska ETA-sopimuksen 40 artiklan määräyksillä on sama oikeudellinen ulottuvuus kuin EY 56 artiklan keskeisiltä osin identtisillä määräyksillä, kaikki edellä esitetty on siirrettävissä mutatis mutandis koskemaan mainittua 40 artiklaa.

(ks. 42, 44, 45, 59, 60, 73–75 ja 80–83 kohta)

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

1 päivänä joulukuuta 2011 (*)

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen – Henkilöiden vapaa liikkuvuus – Uudeksi ensisijaiseksi asunnoksi tarkoitetun kiinteistön osto – Veroedun laskenta – Rekisteröintimaksut – Verojärjestelmän johdonmukaisuus

Asiassa C-250/08,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 10.6.2008,

Euroopan komissio, asiamiehinaan P. van Nuffel, R. Lyal ja W. Roels, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Belgian kuningaskunta, asiamiehenään L. Van den Broeck, avustajanaan advocaat B. van de Walle de Ghelcke,

vastaajana,

jota tukee

Unkarin tasavalta, asiamiehinään R. Somssich, K. Borvölgyi ja M. Z. Fehér,

väliintulijana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Safjan, M. Ilešić, E. Levits ja M. Berger,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 23.9.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 21.7.2011 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan komissio vaatii kanteellaan unionin tuomioistuinta toteamaan, ettei Belgian kuningaskunta ole noudattanut EY 18, EY 43 ja EY 56 artiklan sekä Euroopan talousalueesta 2.5.1992 tehdyn sopimuksen (EYVL 1994, L 1, s. 3; jäljempänä ETA-sopimus) 31 ja 40 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska kun Flanderin hallintoalueella lasketaan veroetua uudeksi ensisijaiseksi asunnoksi tarkoitetun kiinteistön oston yhteydessä, aikaisemman ensisijaisen asunnon oston yhteydessä maksettujen rekisteröintimaksujen määrä otetaan huomioon ainoastaan silloin, kun tällainen aikaisempi asunto sijaitsi Flanderin hallintoalueella, muttei silloin, kun se sijaitsi muussa jäsenvaltiossa kuin Belgian kuningaskunnassa tai Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenvaltiossa.

Asiaa koskevat kansalliset oikeussäännöt

2 Rekisteröinti-, kiinnitys- ja kirjaamomaksuista annetun lain (Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten), sellaisena kuin se on muutettuna 1.2.2002 annetulla Flanderin hallintoalueen asetuksella (jäljempänä Wb.Reg.), 61/3 §:llä otetaan Flanderin hallintoalueella käyttöön rekisteröintimaksuille niin sanottu ”siirrettävyyden” järjestelmä. Kyseisessä pykälässä säädetään seuraavaa:

”Jos luonnollinen henkilö on varsinaisella ostosopimuksella hankkinut asumiseen käytettävän tai tarkoitetun kiinteistön ensisijaiseksi asunnokseen, hänen lakisääteinen osuutensa maksuista, jotka oli 44 §:n, 53 §:n 2 kohdan tai 57 §:n mukaisesti maksettava hänen ensisijaisena asuntonaan aikaisemmin käyttämänsä asunnon hankinnasta tai rakennusmaan, jolle kyseinen asunto on rakennettu, hankinnasta, vähennetään lakisääteisestä osuudesta, joka hänellä on uudesta hankinnasta maksettavista maksuista, kunhan uudesta hankinnasta on tullut sitova kahdessa vuodessa sen asiakirjan rekisteröintipäivästä, jonka perusteella on vahvistettu maksu, joka lasketaan suhteellisenä osuutena joko hänen ensisijaisena asuntonaan aikaisemmin käyttämänsä

asunnon varsinaisesta jälleenmyynnistä tai tämän asunnon jaosta, jos luonnollinen henkilö on luovuttanut kaikki oikeutensa.

Tämän pykälän säännösten mukainen vähennys ei koske maksuja, jotka on maksettu Flanderin hallintoalueen ulkopuolella sijaitsevan kiinteistön hankinnasta.

Vähennys ei myöskään koske lisämaksuja, jotka hankinnasta oli maksettava mistä tahansa syystä.

Tämän pykälän säännösten mukaista vähennystä ei missään tapauksessa palauteta.

Jos 1 momentissa tarkoitetun kaltaista liiketoimea edeltää yksi tai useampi samankaltainen liiketoimi ja/tai yksi tai useampi 212 bis §:n 1 momentissa tarkoitetun kaltainen liiketoimi, maksut, joita ei vielä ole vähennetty näiden aikaisempien liiketoimien yhteydessä tämän pykälän 3 tai 5 momentin mukaisesti, ja/tai maksut, joita ei vielä ole palautettu 212 bis §:n 3 tai 5 momentin mukaisesti, lisätään tarvittaessa lakisääteiseen osaan, joka luonnollisella henkilöllä oli maksuista, jotka oli 44 §:n, 53 §:n 2 kohdan tai 57 §:n mukaisesti maksettava viimeistä edellisestä hankinnasta, vähennyksen laskemiseksi viimeisimmästä hankinnasta.

Vähennettävä määrä, joka lasketaan 1 tai 4 momentin mukaisesti, ei missään tapauksessa voi ylittää 12 500:aa euroa. Vähennettävä enimmäismäärä lasketaan suhteellisesti osuudesta, jonka luonnollinen henkilö saa äskettäin hankkimastaan kiinteistöstä."

3 Lisäksi Flanderin hallintoalueella sovellettavassa Wb.Reg:n 212 bis §:ssä säädetään samoin edellytyksin ja mutatis mutandis samoin sanamuodoin niiden rekisteröintimaksujen palautuksesta, jotka on maksettu kiinteistön ensimmäisen hankinnan yhteydessä Flanderin hallintoalueella, jos Flanderin hallintoalueella aikaisemmin ostettu ja ensisijaisena asuntona aikaisemmin käytetty kiinteistö myydään kahdessa vuodessa tai rakennusmaan osalta viidessä vuodessa uudeksi ensisijaiseksi asunnoksi tarkoitetun asunnon ostosta tällä samalla hallintoalueella.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

4 Komissio katsoi, että Wb.Reg:n 61/3 §:llä rikotaan EY 18, EY 43 ja EY 56 artiklaa sekä ETA-sopimuksen 31 ja 40 artiklaa, joten se lähetti 23.12.2005 Belgian kuningaskunnalle virallisen huomautuksen, jossa se kehotti kyseistä jäsenvaltiota esittämään sille huomautuksensa kyseisestä rikkomisesta.

5 Belgian kuningaskunta esitti 22.3.2006 päivätyssä vastauksessaan syyt, joiden perusteella kyseinen järjestelmä ei sen mukaan merkitse EY:n perustamissopimuksen eikä myöskään ETA-sopimuksen rikkomista.

6 Näin ollen komissio antoi 13.7.2006 perustellun lausunnon, jossa se kehotti Belgian kuningaskuntaa toteuttamaan lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahdessa kuukaudessa lausunnon vastaanotosta.

7 Belgian viranomaiset vastasivat komissiolle 13.9.2006, ettei riidanalaisessa verojärjestelmässä ole kyse perustamissopimuksen rikkomisesta. Se totesi kyseisestä järjestelmästä, että vaikka se merkitsisikin kyseistä rikkomista, se täyttäisi joka tapauksessa asiassa C-204/90, Bachmann, 28.1.1992 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-249, Kok. Ep. XII, s. I-1) asetetut vaatimukset, jotka koskevat veron vähennyskelpoisuuden edellytyksiä, joten järjestelmä on unionin oikeuden mukainen, koska sen avulla voidaan turvata Belgian verojärjestelmän johdonmukaisuus.

8 Komissio ei ollut tähän vastaukseen tyytyväinen, joten se nosti nyt käsiteltävän kanteen.

9 Unkarin tasavalta hyväksyttiin yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 10.12.2008 antamalla määräyksellä väliintulijaksi tukemaan Belgian kuningaskunnan vaatimuksia.

Kanne

Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

10 Komissio toteaa ensinnäkin, että riidanalainen säännöstö on EY 18 artiklan vastainen.

11 Unionin kansalaisen oikeus "oleskella" muussa jäsenvaltiossa kuin kotivaltiossaan sisältää nimittäin hänelle oikeuden perustaa sinne ensisijainen asuinpaikkansa, mikä merkitsee oikeutta ostaa sieltä tai rakentaa sinne ensisijainen asunto. Näin ollen myöntämällä Flanderin hallintoalueella sijaitsevia kiinteistöjä hankkiville henkilöille vähennyksen rekisteröintimaksuista ainoastaan silloin, kun heillä jo oli ensisijainen asunto tällä samalla hallintoalueella, Flanderin hallintoalue myöntää heille veroedun, jota eivät saa henkilöt, jotka olivat aikaisemmin hankkineet ensisijaisen asuntonsa muussa jäsenvaltiossa kuin Belgian kuningaskunnassa. Tällainen erottelu koskee olennaista seikkaa oikeudessa unionin sisäiseen liikkuvuuteen, nimittäin kiinteistön ostoa.

12 Toiseksi kyseisellä säännöstöllä rikotaan komission mukaan sijoittautumisoikeutta koskevaa EY 43 artiklaa sekä ETA-sopimuksen 31 artiklaa.

13 Koska sijoittautumisvapauteen kuuluu EY 44 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaan myös oikeus hankkia toisen jäsenvaltion alueella olevaa kiinteää omaisuutta, rekisteröintimaksuja koskevassa Flanderin hallintoalueen säännöstössä erotetaan taloudellisen toimintansa kotipaikan toiseen paikkaan siirtävät unionin kansalaiset toisistaan sen mukaan, onko kyseessä siirto Flanderin hallintoalueella vai siirto muusta jäsenvaltiosta kuin Belgian kuningaskunnasta kyseiselle hallintoalueelle. Tällainen erottelu koskee erityisesti "itsenäistä" ammattitoimintaa, koska tällaisen toiminnan sijoittautumispaikka on usein sama kuin itsenäisen ammatinharjoittajan ensisijainen asuinpaikka.

14 ETA-sopimuksen 31 artiklassa myönnetään samoin sanamuodoin sijoittautumisoikeus EFTAn jäsenvaltion kansalaisille, joten riidanalaisella säännöstöllä rikotaan myös kyseistä artiklaa.

15 Kolmanneksi komission mukaan kyseinen säännöstö on vastoin EY 56 artiklaa siltä osin kuin tässä artiklassa kielletään kaikki rajoitukset, jotka asetetaan jäsenvaltioiden välisille pääomanliikkeille, myös toimille, joilla ulkomailta asuvat henkilöt tekevät kiinteistösijoituksia, kuten [EY 56] artiklan täytäntöönpanosta 24.6.1988 annetun neuvoston direktiivin 88/361/ETY (EYVL L 178, s. 5) liitteessä I olevasta pääomanliikkeiden nimikkeistöstä ilmenee. Sama pätee ETA-sopimuksen 40 artiklaan, joka vastaan pääosiltaan EY 56 artiklaa.

16 Lopuksi riidanalaisessa säännöstössä kohdellaan eri tavalla tilanteita, jotka ovat objektiivisesti rinnastettavissa toisiinsa. Komission mielestä tilanteet ovat nyt käsiteltävässä asiassa objektiivisesti rinnastettavissa toisiinsa, koska kaikissa tapauksissa on kyse henkilöistä, jotka siirtävät ensisijaisen asuinpaikkansa muualle Euroopan unionissa tai Euroopan talousalueella (ETA). Eroa ei ole syytä tehdä sen mukaan, onko kyseessä siirto ainoastaan Flanderin hallintoalueella vai siirto muusta jäsenvaltiosta kuin Belgian kuningaskunnasta Flanderin hallintoalueelle. Vaikka kummassakin tapauksessa on maksettava rekisteröintimaksuja uuden ensisijaisen asunnon oston yhteydessä, Flanderin hallintoalueen säännöstössä myönnetään veroetu ainoastaan henkilöille, joilla jo oli ensisijainen asunto mainitulla hallintoalueella.

17 Komission mukaan erottelu ei myöskään ole perusteltu yleiseen etuun liittyvistä syistä.

18 Komissio toteaa Belgian kuningaskunnan esittämistä verotuksen johdonmukaisuuteen

liittyvistä syistä, ettei kyseinen jäsenvaltio voi vedota edellä mainitussa asiassa Bachmann annettuun tuomioon (21 kohta) eikä asiassa C-300/90, komissio vastaan Belgia, 28.1.1992 annettuun tuomioon (Kok., s. I-305, 14 kohta), joissa verojärjestelmän johdonmukaisuuden turvaamistarve hyväksyttiin henkilöiden vapaan liikkuvuuden loukkaamisen oikeuttamisperusteeksi.

19 Tällaisen oikeuttamisperusteen hyväksyttävyyys nimittäin edellyttää oikeuskäytännön mukaan sen osoittamista, että kyseessä oleva verotuksellinen etu on suorassa yhteydessä siihen, että tämä etu kompensoidaan kantamalla tietty vero (asia C-379/05, Amurta, tuomio 8.11.2007, Kok., s. I-9569, 46 kohta). Tämän oikeuskäytännön tarkoituksena on estää saman liiketoimen kaksinkertainen verotus tai sen jättäminen verottamatta. Nyt käsiteltävässä asiassa ensimmäisen ensisijaisen asunnon hankinta ja sitä vastaavat rekisteröintimaksut eivät kuitenkaan ole suorassa verotuksellisessa yhteydessä toisen ensisijaisen asunnon hankintaan ja tässä yhteydessä perittäviin rekisteröintimaksuihin.

20 Belgian kuningaskunta puolestaan selittää aluksi, että kyseistä järjestelmää sovelletaan kaikkiin luonnollisiin henkilöihin heidän kansalaisuudestaan riippumatta, ja sillä on kolme tavoitetta: ensinnäkin lisätä työhön liittyvää liikkuvuutta ja vähentää suhteellisesti edestakaisliikenteen ja liikennemuuhkien määrää ympäristön ja kansanterveyden hyväksi, toiseksi edistää kiinteistöjen ja asuntojen peruskorjausta sekä kolmanneksi hillitä vuokria.

21 EY 18, EY 43 ja EY 56 artiklan rikkomisesta Belgian kuningaskunta toteaa, että Flanderin hallintoalueen säännöstöä olisi tarkasteltava ainoastaan pääomien vapaan liikkuvuuden kannalta, koska vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhtäältä siinä, että ulkomailla asuva hankkii kiinteistön jäsenvaltion alueella, on kyse pääomanliikkeestä jäsenvaltioiden välillä (ks. asia C-302/97, Konle, tuomio 1.6.1999, Kok., s. I-3099, 22 kohta ja asia C-423/98, Albore, tuomio 13.7.2000, Kok., s. I-5965, 14 kohta), joten sijoittautumisvapauden rajoitus on ainoastaan välitön seuraus pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksesta (asia 203/80, Casati, tuomio 11.11.1981, Kok., s. 2595, Kok. Ep. VI, s. 217, 8 kohta). Belgian kuningaskunta viittaa tältä osin myös asiassa C-367/98, komissio vastaan Portugali, 4.6.2002 annettuun tuomioon (Kok., s. I-4731), asiassa C-483/99, komissio vastaan Ranska, 4.6.2002 annettuun tuomioon (Kok., s. I-4781) ja asiassa C-503/99, komissio vastaan Belgia, 4.6.2002 annettuun tuomioon (Kok., s. I-4809).

22 Toisaalta se väittää, että siltä osin kuin perinteiset perusvapaudet ovat erityinen ilmaus EY 18 artiklasta, tätä artiklaa voidaan soveltaa itsenäisesti ainoastaan tapauksissa, joissa unionin oikeutta sovelletaan mutta joita varten perustamissopimuksessa ei ole erityismääräyksiä. Belgian kuningaskunta vetoaa tässä yhteydessä asiassa C-193/94, Skanavi ja Chryssanthakopoulos, 29.2.1996 annettuun tuomioon (Kok., s. I-929, 22 kohta) ja asiassa C-100/01, Oteiza Olazabal, 26.11.2002 annettuun tuomioon (Kok., s. I-10981, 26 kohta).

23 Asiakysymyksen osalta Belgian kuningaskunta vetoaa siihen, ettei pääomien vapaata liikkuvuutta ole loukattu, mikä johtuu pääasiallisesti siitä, ettei toisiinsa objektiivisesti rinnastettavia tilanteita ole kohdeltu eri tavalla. Kun kyse on ensisijaiseksi asunnoksi tarkoitetun asunnon ensimmäisestä hankinnasta Flanderin hallintoalueella, samankaltaisia tilanteita nimittäin kohdellaan samankaltaisesti, koska kunkin ostajan, joka hankkii ensimmäistä kertaa asunnon ensisijaiseksi asunnokseen Flanderin hallintoalueella, on maksettava rekisteröintimaksu, joka on 10 prosenttia hankittavan kiinteistön myyntiarvosta.

24 Ensisijaiseksi asunnoksi tarkoitetun asunnon toisen hankinnan yhteydessä sitä vastoin kohtelu vaihtelee sen mukaan, sijaitisiko aikaisempi ensisijainen asunto Flanderin hallintoalueella vai ei. Kyseinen jäsenvaltio nojautuu unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön ja erityisesti asiassa C-279/93, Schumacker, 14.2.1995 annettuun tuomioon (Kok., s. I-225) ja asiassa C-169/03, Wallentin, 1.7.2004 annettuun tuomioon (Kok., s. I-6443); kyseisen oikeuskäytännön

mukaan välittömien verojen alalla maassa asuvien tilanne ja ulkomailla asuvien tilanne eivät pääsääntöisesti ole toisiinsa rinnastettavissa eikä se, ettei jäsenvaltio anna ulkomailla asuvalle tiettyjä sellaisia veroetuja, jotka se myöntää maassa asuvalle, yleensä ole syrjivää.

25 Belgian kuningaskunta väittää myös, että kyseessä oleva järjestelmä on verotuksen alalla sovellettavan sen alueperiaatteen mukainen, joka unionin oikeudessa on tunnustettu asiassa C-250/95, Futura Participations ja Singer, 15.5.1997 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-2471) ja asiassa C-374/04, Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation, 12.12.2006 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-11673) ja jonka mukaan itsenäiset verojärjestelmät ovat voimassa samanaikaisesti ilman keskinäistä hierarkiaa. Belgian kuningaskunnan mukaan tämä voi aiheuttaa eroavaisuuksia ja vääristymiä, jotka ovat vain seuraus verojärjestelmien välisistä eroista eivätkä siis kuulu vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten soveltamisalaan, kuten asiassa C-403/03, Schempp, 12.7.2005 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-6421, 45 kohta) on todettu.

26 Belgian kuningaskunta katsoo lopuksi ja toissijaisesti, että siirrettävyyssjärjestelmä on perusteltu yleiseen etuun liittyvistä syistä ja erityisesti edellä mainitussa asiassa Bachmann annetussa tuomiossa (28 kohta) vahvistetun verojärjestelmän johdonmukaisuuden periaatteen nojalla, koska ensisijaiseksi asunnoksi tarkoitetun asunnon ensimmäinen osto on suorassa yhteydessä tällaisen asunnon toisen oston yhteydessä myönnettävään vähennykseen ja tällainen yhteys konkretisoituu vasta viimeksi mainitun oston toteutumishetkellä.

27 Unkarin hallitus jakaa Belgian kuningaskunnan tueksi esittämässään väliintulokirjelmässä kyseisen vastaajan argumentit ja erityisesti sen, etteivät tilanteet ole objektiivisesti rinnastettavissa toisiinsa ja ettei kyse siis ole syrjinnästä unionin oikeuden kannalta.

28 Kyseinen hallitus viittaa vero-oikeudessa sovellettavan alueperiaatteen noudattamiseen ja toteaa, että jäsenvaltioiden verotusvalta on ehdoton siltä osin kuin kyse on kotimaassa sijaitsevista kiinteistöistä ja myös niiden hankinnasta, mutta niillä ei ole verotusvaltaa, kun kyse on ulkomaisten kiinteistöjen hankinnasta. Koska jäsenvaltioiden verotusvaltaan kuuluu paitsi veron määrittäminen myös veroetujen myöntäminen, jäsenvaltioilla on oikeus sulkea ulkomaiset kiinteistöt veroetujen ulkopuolelle. Perusvapauksien mahdollinen rajoitus, johon komissio vetoaa, on välttämätön seuraus jäsenvaltioiden verotusvallan alueellisesta jaosta. Se voidaan joka tapauksessa perustella verojärjestelmän johdonmukaisuuden periaatteella.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

29 Aluksi on huomattava, että Belgian kuningaskunnan mukaan riidanalaista säännöstöä ei ole tutkittava EY 18 ja EY 43 artiklan kannalta vaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä voidaan arvioida ainoastaan pääomien vapaan liikkuvuuden kannalta.

30 Tästä on muistutettava, että hyvin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 18 artiklaa voidaan soveltaa itsenäisesti ainoastaan tapauksissa, joissa unionin oikeutta sovelletaan mutta joita varten perustamissopimuksessa ei ole erityismääräyksiä (ks. vastaavasti em. asia Skanavi ja Chryssanthakopoulos, tuomion 22 kohta; em. asia Oteiza Olazabal, tuomion 26 kohta ja asia C-318/05, komissio v. Saksa, tuomio 11.9.2007, Kok., s. I-6957, 35 ja 36 kohta).

31 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on myös todettu, että kansalliset toimenpiteet, jotka ovat omiaan estämään toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan kiinteistön hankinnan tai rajoittamaan sitä, voidaan katsoa pääomanliikkeiden rajoituksiksi (ks. asia C-377/07, STEKO Industriemontage, tuomio 22.1.2009, Kok., s. I-299, 24 kohta ja asia C-35/08, Busley ja Cibrian Fernandez, tuomio 15.10.2009, Kok., s. I-9807, 21 kohta).

32 Kun nämä seikat otetaan huomioon, kyseessä oleva säännöstö on siis tutkittava ainoastaan EY 56 artiklan kannalta. Yhtäältä EY 18 artiklaa ei nimittäin ole sovellettava itsenäisesti nyt käsiteltävässä asiassa, koska tapaukset, joissa Belgian Flanderin hallintoalueelle toisesta jäsenvaltiosta ilman taloudellisia motiiveja muuttava henkilö ostaa siellä uuden asunnon, kuuluvat pääomien vapaan liikkuvuuden soveltamisalaan. Toisaalta EY 43 artiklan mahdollinen rikkominen olisi nyt käsiteltävässä asiassa väistämätön seuraus pääomien vapaan liikkuvuuden loukkaamisesta, kuten Belgian kuningaskunta toteaa.

33 Heti aluksi on syytä muistuttaa, että vaikka välitön verotus vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, niiden on tätä toimivaltaansa käyttäessään kuitenkin noudatettava unionin oikeutta (asia C-334/02, komissio v. Ranska, tuomio 4.3.2004, Kok., s. I-2229, 21 kohta; asia C-155/09, komissio v. Kreikka, tuomio 20.1.2011, 39 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa ja asia C-10/10, komissio v. Itävalta, tuomio 16.6.2011, 23 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

34 Tässä yhteydessä on merkitykseltä, että asianosaiset ovat eri mieltä siitä, onko kyseessä olevat rekisteröintimaksut luokiteltava välittömiksi vai välillisiksi veroiksi, koska – kuten komissio kannekirjelmässään huomauttaa – rekisteröintimaksujen kaiken yhdenmukaistamisen puuttuessa ne kuuluvat tosin jäsenvaltioiden toimivaltaan mutta jäsenvaltioiden on käytettävä tätä toimivaltaansa unionin oikeutta noudattaen. Tämä tarkoittaa sitä, että kyseiset maksut on tutkittava samankaltaisella tavalla kuin tutkitaan välittömien verojen yhdenmukaisuus unionin oikeuden kanssa.

35 On siis tutkittava ensiksi, onko siirrettävyysjärjestelmän perustamista koskevassa Wb.Reg:n 61/3 §:ssä kyse, kuten komissio väittää, EY 56 artiklassa ja ETA-sopimuksen 40 artiklassa vahvistetun pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksesta siltä osin kuin siinä suljetaan siinä säädetyn veroedun ulkopuolelle kiinteistöjen osto pääomilla, jotka ovat peräisin muusta jäsenvaltiosta kuin Belgian kuningaskunnasta.

36 EY 56 artiklan 1 kohdassa kielletään kaikki rajoitukset, jotka koskevat pääomanliikkeitä jäsenvaltioiden välillä taikka jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden välillä. Vaikka pääomanliikkeiden käsitettä ei määritelläkään perustamissopimuksessa, on kuitenkin kiistatonta, että direktiivillä 88/361 yhdessä sen liitteenä olevan nimikkeistön kanssa on ohjeellista arvoa tätä käsitettä määriteltäessä (ks. yhdistetyt asiat C-282/04 ja C-283/04, komissio v. Alankomaat, tuomio 28.9.2006, Kok., s. I-9141, 19 kohta). Lisäksi kiinteistösijoitukset mainitaan yhtäältä direktiivin 88/361 liitteessä I olevassa II kohdassa, jonka otsikko on ”Kiinteistösijoitukset (siltä osin kuin ne eivät sisälly I kohtaan)”. Toisaalta kyseisestä otsikosta ilmenee, että tällaiset sijoitukset sisältyvät implisiittisesti saman liitteen I kohtaan, jonka otsikko on ”Suorat sijoitukset”.

37 Nyt käsiteltävässä asiassa Wb.Reg:n 61/3 §:ssä säädetään, että jos luonnollinen henkilö ostaa asumiseen käytettävän tai tarkoitetun kiinteistön ensisijaiseksi asunnokseen, tästä kiinteistöstä maksettavista rekisteröintimaksuista vähennetään uuden hankinnan rahoittamiseksi myydystä aikaisemmasta asunnosta maksetut rekisteröintimaksut, kunhan tämä uusi hankinta on tehty kahdessa vuodessa aikaisemman kiinteistön myynnistä ja tämä kiinteistö sijaitsi Flanderin hallintoalueella.

38 Kuten Belgian kuningaskunta on myöntänyt, tällaisen vähennyksen voivat siis saada ainoastaan luonnolliset henkilöt, joiden ensisijainen asunto on Flanderin hallintoalueella ja jotka ostavat Wb.Reg:n 61/3 §:ssä säädettyin edellytyksin uuden ensisijaisen asunnon kyseisellä hallintoalueella.

39 On siis huomattava, että siirrettävyysjärjestelmän mukaan siinä säädettyä

rekisteröintimaksujen vähennysmahdollisuutta ei ole henkilöillä, jotka ostavat ensimmäistä kertaa Flanderin hallintoalueella kiinteistön ensisijaiseksi asunnokseen ja jotka ovat myyneet ensisijaisen asuntonsa toisessa jäsenvaltiossa rahoittaakseen ostonsa kyseisellä hallintoalueella.

40 Riidanalaisen säännösten mukaan nimittäin rekisteröintimaksujen siirrettävyys ei ensinnäkään koske henkilöitä, jotka siirtävät ensisijaisen asuinpaikkansa muulta Belgian hallintoalueelta kuin Flanderin hallintoalueelta tälle viimeksi mainitulle alueelle.

41 On kuitenkin palautettava mieleen, ettei unionin oikeutta voida soveltaa tällaiseen täysin jäsenvaltion sisäiseen tilanteeseen, jossa ei ole ollut kyse liikkumisvapauden käytöstä unionin sisällä (ks. vastaavasti asia C-212/06, Gouvernement de la Communauté française ja Gouvernement wallon, tuomio 1.4.2008, Kok., s. I-1683, 37 ja 38 kohta).

42 Riidanalaisen säännösten mukaan veroetua eivät saa myöskään muiden jäsenvaltioiden kuin Belgian kuningaskunnan kansalaiset, jotka siirtävät ensisijaisen asuinpaikkansa muusta jäsenvaltiosta kuin Belgian kuningaskunnasta Flanderin hallintoalueelle ja käyttävät aikaisemman ensisijaisen asuntonsa myynnistä saamansa varat kyseisellä hallintoalueella sijaitsevan uuden kiinteistönsä hankinnan rahoitukseen.

43 Kyseinen säännös voi siis olla haitallinen liikkumisvapauttaan käyttäville henkilöille, joten se on tutkittava unionin oikeuden kannalta (ks. vastaavasti em. asia Gouvernement de la Communauté française ja Gouvernement wallon, tuomion 42 kohta).

44 Tässä yhteydessä on selvää, että koska kyseisten rekisteröintimaksujen siirrettävyysjärjestelmän mukaan tämän tuomion 42 kohdassa tarkoitetuille henkilöille ei myönnetä vähennystä kyseisistä rekisteröintimaksuista, järjestelmästä aiheutuu näille henkilöille suurempi verorasitus kuin kyseisen vähennyksen saaville henkilöille. Koska veroedut ovat omiaan vaikuttamaan uuden ensisijaisen asunnon ostavan henkilön käyttäytymiseen, ei voida pitää mahdollisena, että muussa jäsenvaltiossa kuin Belgian kuningaskunnassa maksettujen rekisteröintimaksujen vähennyskelpoisuuden epääminen voi tietyissä tapauksissa tehdä vapaata liikkuvuutta koskevaa oikeuttaan käyttäville henkilöille vähemmän houkuttelevaksi ostaa kiinteistö Flanderin hallintoalueella (ks. vastaavasti asia C-318/07, Persche, tuomio 27.1.2009, Kok., s. I-359, 38 kohta ja em. asia komissio v. Itävalta, tuomion 26 kohta).

45 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että Wb.Reg:n 61/3 §:ssä on kyse pääomanliikkeiden rajoituksesta.

46 Näin ollen seuraavaksi on selvitettävä, onko kyse EY 56 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta kielletystä rajoituksesta. Belgian kuningaskunnan mukaan nimittäin tällaisesta rajoituksesta ei ole kyse nyt käsiteltävässä asiassa, sillä kyseinen järjestelmä on verotuksessa sovellettavan alueperiaatteen mukainen ja pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus on seuraus eroista kansallisten säännösten välillä.

47 Tässä yhteydessä on todettava komission tavoin, ettei kyseinen rajoitus johdu eroista kansallisten lainsäädäntöjen välillä vaan pelkästään Belgian siirrettävyysjärjestelmästä.

48 Lisäksi on totta, että kun kyseessä oleva jäsenvaltio järjestää asuntojen ostojen verotuksen alueellaan, se toimii kansainvälisessä vero-oikeudessa vahvistetun ja unionin oikeudessa tunnustetun alueperiaatteen mukaisesti (ks. mm. em. asia Futura Participations ja Singer, tuomion 22 kohta). Jäsenvaltioille alueperiaatteen nojalla tunnustettua toimivaltaa on kuitenkin käytettävä unionin oikeuden periaatteita noudattaen.

49 EY 58 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määrätään kuitenkin, että EY 56 artiklan

määräyksillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeutta "soveltaa niitä verolainsäädäntönsä säännöksiä, joiden mukaan verovelvollisia kohdellaan eri tavoin – – heidän pääomansa sijoituspaikan perusteella". Tätä poikkeusta kuitenkin rajoitetaan puolestaan EY 58 artiklan 3 kohdassa, jossa määrätään, että tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kansalliset toimenpiteet "eivät saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään taikka 56 artiklassa tarkoitettujen pääomien ja maksujen vapaan liikkuvuuden peiteltyä rajoittamista" (asia C-319/02, Manninen, tuomio 7.9.2004, Kok., s. I-7477, 28 kohta ja em. asia komissio v. Itävalta, tuomion 28 kohta).

50 Sen hyväksyminen, että jäsenvaltio voisi vapaasti soveltaa erilaista kohtelua pelkän ensimmäisen ensisijaisen asunnon sijainnin perusteella, tekisi nimittäin pääomien vapaata liikkuvuutta koskevat säännöt sisällyksettömiksi (ks. vastaavasti sijoittautumisvapaudesta asia 270/83, komissio v. Ranska, tuomio 28.1.1986, Kok., s. 273, Kok. Ep. VII, s. 407, 18 kohta; yhdistetyt asiat C-397/98 ja C-410/98, Metallgesellschaft ym., tuomio 8.3.2001, Kok., s. I-1727, 42 kohta ja asia C-418/07, Papillon, tuomio 27.11.2008, Kok., s. I-8947, 26 kohta).

51 Tässä yhteydessä on muistutettava aluksi oikeuskäytännöstä, josta ilmenee, että jotta kyseessä olevan kaltaisen kansallisen verosäännösten, jossa Flanderin hallintoalueella maksettujen rekisteröintimaksujen vähennyskelpoisuus erotetaan toisessa jäsenvaltiossa maksettujen rekisteröintimaksujen vähennyskelpoisuudesta, voitaisiin katsoa soveltuvan yhteen pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten kanssa, erilaisen kohtelun on koskettava tilanteita, jotka eivät ole objektiivisesti toisiinsa rinnastettavissa, tai sen on oltava perusteltu yleisen edun mukaisista pakottavista syistä (ks. vastaavasti asia C-35/98, Verkooijen, tuomio 6.6.2000, Kok., s. I-4071, 43 kohta; em. asia Manninen, tuomion 29 kohta ja em. asia komissio v. Itävalta, tuomion 29 kohta).

52 Tässä asiayhteydessä Belgian kuningaskunta vetoaa siihen, etteivät tilanteet ole rinnastettavissa toisiinsa.

53 Kuten tämän tuomion 23 ja 24 kohdassa selostettiin, mainittu jäsenvaltio vetoaa erityisesti siihen, että kaikkia henkilöitä, jotka ostavat ensimmäistä kertaa Flanderin hallintoalueella sijaitsevan kiinteistön, kohdellaan samankaltaisesti siltä osin, että heidän on maksettava rekisteröintimaksu, joka on 10 prosenttia hankittavan kiinteistön myyntiarvosta. Näiden henkilöiden tilanne ei sitä vastoin ole rinnastettavissa niiden henkilöiden tilanteeseen, jotka ovat aikaisemmin ostaneet kyseisellä alueella kiinteistön ensisijaiseksi asuinpaikakseen, koska viimeksi mainitut ovat jo maksaneet aikaisemman ensisijaisen asuntonsa oston yhteydessä rekisteröintimaksut kyseisellä alueella.

54 Tällaista argumentaatiota ei kuitenkaan voida hyväksyä.

55 On totta, että oikeuskäytännön mukaan kyseessä olevassa valtiossa asuvien henkilöiden ja ulkomailla asuvien henkilöiden tilanteet eivät pääsääntöisesti ole rinnastettavissa toisiinsa välittömien verojen alalla, koska yhtäältä ulkomailla asuvan henkilön kyseessä olevasta valtiosta saama tulo on useimmiten vain osa hänen kokonaistuloistaan, jotka hän saa pääasiallisesti asuinpaikaltaan, ja koska toisaalta ulkomailla asuvan henkilön kokonaistulojen sekä henkilö- ja perhekohtaisen tilanteen perusteella määritettävää henkilökohtaista veronmaksukykyä voidaan arvioida helpoimmin siellä, missä on hänen henkilökohtaisten etujensa ja varallisuusetujensa keskus, joka yleensä on hänen tavanomainen asuinpaikkansa (em. asia Schumacker, tuomion 31 ja 32 kohta; asia C-87/99, Zurstrassen, tuomio 16.5.2000, Kok., s. I-3337, 21 kohta ja em. asia Wallentin, tuomion 15 kohta).

56 Niinpä se, ettei jäsenvaltio anna ulkomailla asuvalle henkilölle tiettyjä sellaisia veroetuja, jotka se myöntää kyseisessä jäsenvaltiossa asuvalle henkilölle, ei pääsääntöisesti ole syrjivää, koska maassa asuvien ja ulkomailla asuvien henkilöiden tilanteiden välillä on objektiivisia eroja

sekä tulolähteen että henkilökohtaisen veronmaksukyvyn tai henkilö- ja perhekohtaisen tilanteen kannalta, kuten Belgian kuningaskunta korostaa (ks. em. asia Schumacker, tuomion 34 kohta; asia C-234/01, Gerritse, tuomio 12.6.2003, Kok., s. I-5933, 44 kohta ja em. asia Wallentin, tuomion 16 kohta).

57 On kuitenkin huomattava, että nämä periaatteet on kehitetty oikeuskäytännössä, joka koskee tuloveroa eli alaa, jolla objektiiviset erot verovelvollisten välillä – kuten tulolähde, henkilökohtainen veronmaksukyky tai henkilö- ja perhekohtainen tilanne – voivat vaikuttaa verovelvollisen verotukseen, ja lainsäätäjä ottaa tällaiset erot yleensä huomioon.

58 Näin ei ole asia riidanalaisissa rekisteröintimaksuissa, jotka määritetään kiinteistöjen myyntihinnan perusteella. Sitä paitsi Belgian kuningaskunta ei ole väittänyt eikä asiakirja-aineistostakaan ilmene, että kyseessä olevassa säännöstössä otettaisiin tosiasiallisesti huomioon tällaisia objektiivisia eroja kyseisten maksujen maksamisen yhteydessä.

59 Tarkasteltaessa riidanalaiisten rekisteröintimaksujen kannalta niiden tilannetta, jotka eivät asu Belgiassa, mukaan lukien Belgian kansalaiset, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen unionissa, ja niiden Flanderin hallintoalueella asuvien tilannetta, jotka ovat Belgian tai toisen jäsenvaltion kansalaisia, silloin, kun he hankkivat uuden ensisijaisen asunnon kyseisellä hallintoalueella, ainoana erona on siis heidän aikaisemman ensisijaisen asuntonsa sijainti. Kummassakin tilanteessa nimittäin kyseiset henkilöt ovat ostaneet kiinteistön Flanderin hallintoalueella asettuakseen asumaan sinne, ja aikaisemman ensisijaisen asuntonsa ostaessaan toiset ovat maksaneet rekisteröintimaksujen kaltaisen veron kyseisen asunnon sijaintivaltiossa, kun taas toiset ovat maksaneet samat maksut mainitulla hallintoalueella.

60 On siis katsottava komission tavoin, että edellisessä kohdassa kuvatut kaksi tilannetta ovat objektiivisesti rinnastettavissa toisiinsa.

61 Tämän täsmennyksen jälkeen on korostettava, että sen selvittämiseksi, onko kyse syrjinnästä, se, ovatko kyseessä olevat tilanteet rinnastettavissa toisiinsa, on tutkittava myös ottamalla huomioon kyseessä olevien kansallisten säännösten tavoite (ks. vastaavasti asia C-231/05, Oy AA, tuomio 18.7.2007, Kok., s. I-6373, 38 kohta ja em. asia Papillon, tuomion 27 kohta).

62 Tässä yhteydessä Belgian kuningaskunta ilmoittaa vastineessaan, että Flanderin hallintoalueen 1.2.2002 antamalla asetuksella, jolla Wb.Reg:n aikaisempaan sanamuotoon tehtiin useita muutoksia, pyritään pääasiallisesti kolmeen tavoitteeseen.

63 Ensinnäkin asetuksen tarkoituksena on lisätä työhön liittyvää liikkuvuutta ja vähentää tieliikennettä ympäristön hyväksi. Tässä yhteydessä siirrettävyyssjärjestelmällä kannustetaan erityisesti muuttoa sopivampaan asuntoon. Toiseksi kyseisellä järjestelmällä edistetään kiinteistöjen ja huoneistojen peruskorjausta uudisrakentamisen asemesta. Kolmanneksi rekisteröintimaksujen alentamisella voidaan hillitä vuokria lisäämällä erityisesti vuokranantajina toimivien omistajien bruttotuottoa.

64 Tästä on todettava, että vaikka riidanalaisella säännöstöllä oletettaisiinkin voitavan tosiasiallisesti auttaa mainittujen tavoitteiden saavuttamista, Belgian kuningaskunta ei ole selostanut, miten kyseiset tavoitteet voitaisiin saavuttaa paremmin sillä, ettei siirrettävyyssjärjestelmää sovelleta henkilöihin, jotka ovat myyneet ensisijaisen asuntonsa muussa jäsenvaltiossa kuin Belgian kuningaskunnassa.

65 Kuten komissio perustellusti toteaa, kyseisessä säännöstössä tehty erottelu eli se, ettei siirrettävyyttä sovelleta tiettyihin Flanderin hallintoalueella sijaitsevien kiinteistöjen ostajiin, ei

nimittäin myötävaikuta ilmoitettujen tavoitteiden toteutumiseen, koska kyseisellä toimenpiteellä voitaisiin kannustaa niitä jäsenvaltioiden asukkaita, jotka asuvat Flanderin hallintoalueen lähellä ja harjoittavat tällä alueella taloudellista toimintaa palkkatyöntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, siirtämään ensisijaisen asuinpaikkansa mainitulle hallintoalueelle jostakin tämän tuomion 63 kohdassa mainitusta syystä.

66 Näin ollen Belgian kuningaskunnan argumentti, jonka mukaan kyseisen hallintoalueen verovelvollisten tilanne ei ole rinnastettavissa toisesta jäsenvaltiosta tulevien verovelvollisten tilanteeseen, ei voi menestyä.

67 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että siltä osin kuin Wb.Reg:n 61/3 §:llä saatetaan unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvat tilanteet verotuksellisesti epäedullisempaan asemaan kuin jäsenvaltion sisäiset tilanteet, siinä on kyse EY 56 artiklan 1 kohdassa kielletystä rajoituksesta.

68 Lopuksi on muistutettava, että oikeuskäytännön mukaan tällainen rajoitus voidaan hyväksyä ainoastaan, jos sitä voidaan pitää perusteltuna yleistä etua koskevista pakottavista syistä. Lisäksi kyseisellä rajoituksella on tällaisessa tapauksessa voitava taata kyseessä olevan tavoitteen toteutuminen, eikä sillä saada ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi (asia C-446/03, Marks & Spencer, tuomio 13.12.2005, Kok., s. I-10837, 35 kohta ja asia C-524/04, Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, tuomio 13.3.2007, Kok., s. I-2107, 64 kohta).

69 Tässä yhteydessä Belgian kuningaskunta väittää Unkarin hallituksen tukemana, että Wb.Reg:n 61/3 §:stä johtuva pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus voidaan perustella tarpeella turvata sen verojärjestelmän johdonmukaisuus.

70 Oikeuskäytännössä nimittäin on jo katsottu, että säännöstö, joka on omiaan rajoittamaan perusvapauksia, voidaan oikeuttaa tarpeella varmistaa verojärjestelmän johdonmukaisuus (em. asia Bachmann, tuomion 21 kohta; em. asia komissio v. Belgia, tuomio 28.1.1992, 14 kohta; em. asia Manninen, tuomion 42 kohta ja asia C-157/07, Krankenhaus Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt, tuomio 23.10.2008, Kok., s. I-8061, 43 kohta).

71 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä katsotaan kuitenkin, että jotta tähän tarpeeseen tukeutuva perustelu voitaisiin hyväksyä, on selvitettävä, että kyseinen verotuksellinen etu on suorassa yhteydessä siihen, että tämä etu kompensoidaan kantamalla tietty vero (ks. mm. em. asia Verkooijen, tuomion 57 kohta; asia C-168/01, Bosal, tuomio 18.9.2003, Kok., s. I-9409, 29 kohta ja em. asia Manninen, tuomion 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

72 Tässä yhteydessä on huomattava, että – kuten Belgian kuningaskunta toteaa – rekisteröintimaksut, jotka on maksettu hankittaessa Flanderin hallintoalueella asunto ensisijaiseksi asunnoksi, voidaan Wb.Reg:n 61/3 §:ssä säädetyn järjestelmän nojalla tietyin edellytyksin vähentää 12 500 euroon asti rekisteröintimaksuista, jotka on maksettava hankittaessa uusi ensisijainen asunto kyseisellä alueella.

73 On kuitenkin todettava, että koska Belgian kuningaskunnalla ei ole oikeutta verottaa ostotoimenpidettä, jonka ovat aikaisemmin toisessa jäsenvaltiossa toteuttaneet henkilöt, jotka päättävät perustaa uuden ensisijaisen asuinpaikkansa Flanderin hallintoalueelle, kyseisen veroedun rakenne heijastaa symmetristä logiikkaa (ks. analogisesti em. asia Krankenhaus Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt, tuomion 42 kohta).

74 On nimittäin niin, että jos tällaisiin henkilöihin sovellettaisiin siirrettävyyssjärjestelmää Flanderin hallintoalueella kiinteistön hankinnan yhteydessä, he hyötyisivät perusteettomasti verojärjestelmästä, jota ei olisi sovellettu heidän aikaisempaan kiinteistöhankintaansa Belgian

ulkopuolella.

75 Tästä seuraa, että kyseisessä järjestelmässä veroetu ja ensimmäisten rekisteröintimaksujen maksaminen ovat yhteydessä keskenään. Kyse nimittäin on yhtäältä samasta verovelvollisesta, joka jo on maksanut kyseiset maksut ja jolla on vähennysoikeus, ja toisaalta edusta, joka myönnetään saman verotuksen yhteydessä.

76 Tässä yhteydessä on palautettava mieleen, että näitä kahta edellytystä siitä, että kyse on samasta verovelvollisesta ja samasta verotuksesta, on pidetty oikeuskäytännössä riittävinä mainitun yhteyden osoittamiseksi (ks. vastaavasti em. asia Verkooijen, tuomion 58 kohta; em. asia Bosal, tuomion 29 ja 30 kohta ja em. asia Krankenhaus Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt, tuomion 42 kohta). Lisäksi on korostettava, ettei komissio kiistä vaan on jopa myöntänyt vastauskirjelmässään, että kyseessä oleva veroetu myönnetään samalle verovelvolliselle ja saman veron yhteydessä.

77 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että Wb.Reg:n 61/3 §:stä johtuva rajoitus voidaan perustella tarpeella varmistaa verojärjestelmän johdonmukaisuus.

78 Jotta rajoitus olisi perusteltu kyseisellä perusteella, sen on kuitenkin vielä oltava tavoiteltuun päämäärään soveltuva ja siihen nähden oikeasuhteinen, kuten tämän tuomion 68 kohdassa muistutettiin.

79 Tässä yhteydessä on heti huomattava, että sen enempää komissio kuin Belgian kuningaskuntaan eivät ole ottaneet kirjelmässään kantaa kyseessä olevan järjestelmän oikeasuhteisuuteen.

80 Oikeuskäytännön perusteella on todettava, että kyseinen rajoitus soveltuu tällaisen päämäärän saavuttamiseen sikäli kuin se toteutetaan täysin symmetrisesti, koska vain rekisteröintimaksut, jotka on aikaisemmin maksettu Belgian verojärjestelmän mukaisesti, voidaan vähentää (ks. vastaavasti em. asia Krankenhaus Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt, tuomion 44 kohta).

81 Oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että mainittu rajoitus on täysin oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään, koska kyseessä olevan säännöksen mukaan henkilö, joka ostaa uuden ensisijaisen asunnon Flanderin hallintoalueella, voi vähentää maksettavinaan olevista rekisteröintimaksuista enintään 12 500 euroa (ks. vastaavasti em. asia Krankenhaus Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt, tuomion 45 kohta). Tällaisen rajoituksen sisältäessään riidanalainen järjestelmä nimittäin säilyttää veroedun luonteensa eikä siinä ole kyse peitellystä verovapautuksesta.

82 Tämän seurauksena pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus on perusteltu verojärjestelmän johdonmukaisuuden turvaamiseen liittyvistä syistä.

83 Komission mukaan riidanalaisella järjestelmällä rikotaan ETA-sopimuksen 40 artiklaa, ja tästä väitteestä on todettava, että koska kyseisen artiklan määräyksillä on sama oikeudellinen ulottuvuus kuin EY 56 artiklan keskeisiltä osin identtisillä määräyksillä (ks. asia C-521/07, komissio v. Alankomaat, tuomio 11.6.2009, Kok., s. I-4873, 33 kohta ja asia C-72/09, Établissements Rimbaud, tuomio 28.10.2010, 22 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa), kaikki edellä esitetty on nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa siirrettävissä mutatis mutandis koskemaan mainittua 40 artiklaa.

84 Pääomien vapaan liikkuvuuden loukkaamista koskeva kanneperuste on siis perusteeton. Näin ollen komission kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

85 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Belgian kuningaskunta on vaatinut komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska komissio on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Kanne hylätään.**
- 2) **Euroopan komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.